

- πὼς γὰρ νὰ δῆ καὶ νὰ χορῆ καὶ νὰ καλοκαρδίση
σ' ὄλες τσι χόρες καὶ νησὰ πέμπει νὰ διαλαλήσῃ.
κ' ἤλεγεν ὁ διαλαλήμιός: «Ὅποιοι εἶναι ἀντρεωμένοι,
σ' τὸ εἰκοσιπέντε τοῦ Ἀπριλιοῦ ὁ ρήγας τσ' ἀνιμένει
εἰς τὴν Ἀθήνα νὰ βρεθῶν, στὸ φόρο τση νὰ σμιῶν,
νὰ κονταροκτυπήσουσι καὶ τὴν ἀντρεία νὰ δείξουν.
κι ὀποῦ νικήσῃ, ἀπ' τὸ λαὸ νὰ χῆ τιμὴ μεγάλη
κ' ἓνα στεοάνι δλόχρυσο νὰ βάνη στὸ κεφάλι.
ἓνα στεοάνι δλόχρυσο καὶ μαργαριταρένιο
ἀπὸ τοῦ θυγατέρος του τὰ χέρια καμωμένο».
Ἐπῆγεν ὁ διαλαλήμιός σὲ μιὰ χώρα κ' εἰς ἄλλη
κ' οἱ ἀντρεωμένοι ἐπήρασαν ὅλοι χαρὰ μεγάλη.
Κράζει τὴ θυγατέρα του ὁ ρήγας καὶ μιλεῖ τση
νὰ κάμῃ τζόγια ἀριόπλουμη, σὰ θέλει, μοναχὴ τση,
γιατὶ ἔρχονται γιὰ λόγου τση μεγάλοι καβαλάροι
νὰ κονταροκτυπήσουσι, καλὴ καρδιά νὰ πάρη
κι ἄς εἶν' ἡ τζόγια δλόχρυση καὶ πλοῦσα πλιά, παρ' ἄλλη.
Παρηγοριὰ κι ἀδελφιστὴ καὶ ἀπ' ὄλους τας μεγάλη.
Μέσα τση λέει ὁ λογισμῖός: «Ἐδὲ χουσι νὰ δοῦσι
τὰ μάτια μου τὸ πεθμοῦ καὶ τὸ ποθεῖ ἡ καρδιά μου,
ἐκείνο τὸν τραγοδιστὴ ποῦ ν' ἡ παρηγοριὰ μου,
ἐκείνο τ' ἀξάζομινο κι ὁμορφο παλληκάρη
εἰς τ' ἄλογο μὲ τ' ἄρματα σὰν τσ' ἄλλους καβαλάρη
κι ἀπειτίς κι ἀποκότησε δέκα νὰ πολεμήσῃ,
παιγνίδι θέλει τὸ κρατῆ νὰ κονταροκτυπήσῃ.
Μέσα ἡ καρδιά μου τὸ γροικῶ, λέγει το ἡ ὄρεξή μου,
μιλεῖ το ὁ νοῦς κι ὁ λογισμῖός τὸ πὼς ἡ παιδιωμὴ μου
ἔχει νὰ πάνη γλῆγορα, γιατί ἔχω νὰ γνωρίσω
ἐκείνον ὀποῦ δὲ μπορῶ νὰ τὸν ξελημονήσω.
Μὰ δὲν κατέχω ἵνα λογιῶ νὰ ξεδιαλῶνω τοῦτο
κι ὁ καβαλάρης δὲ βαστᾷ στὰ χέρια του λαγοῦτο,
νὰ τὸ κτυπᾷ, νὰ τοῦ γροικῶ, καὶ τὸ σκοπὸ νὰ λέγη,
γιατὶ κοντάρια κι ἄρματα τέτοιο καιρὸ γυραῦναι
μὰ ὀλίγω ἀπὸ τὴν ἀντρεία, ὀποῦ δὲν εἶναι εἰς ἄλλο,
νὰ γνωριστὴ καὶ θάμισμα θὰ τὸ κρατῶ μεγάλο».

- ΠΟΙ. Καὶ πάραυτας μὲ προθυμὰ καὶ πόθον ἀρχινίζει
καὶ τζόγια κάμει δλόχρυση, πλουμιὰ τήνε στολίζει.
Μέσα σὲ τοῦτο τὸν καιρὸν εἰς ἄρρωστία μεγάλη
ἤπεσαν ὁ Πεξόστρατος μὲ κάρλες καὶ μὲ ζάλη
ἐμπαινοβγαῖναν οἱ γιατροὶ κι ὄλοι τὸν ἐφοβοῦντα
κ' εἰς τὸ παλάτι τοῦ ρηγὸς πολλὰ τὸν ἐλυποῦντα.
γιατὶ ἦτο συμβουλιάτορας τοῦ ἀφέντη εἰς πάσα τρόπο,
πάντα μὲ λόγια φρόνιμα ἐβούρηθα τὸν ἀνθρώπων.
Ἡ χώρα ἐκεῖ ἐμαζώνουντο κι ὄλη τὸν ἐλυπῆτο.
πέμπου καὶ τοῦ Ρωτόκριτου σπουδαχτικὸ μαντάτο.
Ἡθέλησε κ' ἡ ρήγισσα νὰ πάγῃ μὴν ἡμέρα.
μ' ἄλλες πολλὰς τοῦ παλατιοῦ καὶ μὲ τὴ θυγατέρα.
κι ἀπὸ νορὶς τ' ἀπόγεμα συντροφιαστὲς κινουσι,
στὸν ἄρρωστον ἐπήγασι πὼς βρίσκειται νὰ δοῦσι.
Εἶχε καλύτερη μερὰ κι ἀλάφρωσι παρμένη
κι ὄλοι οἱ γιατροὶ μὲ μιὰ βουλὴ ἐλέγασι πὼς γιαινέι.
Τοῦ Πεξόστρατη ἡ γονή, σὰν εἶδε τὴν κερά τση
καὶ τὴν ἀφεντοποῦλα τση, σὰ σκλάβω προσκευᾶ τσι.
κι ἀπ' τὴ χαρὰ τση τὴν πολλὴ παράτρωμος κρατεῖ τῇ
πὼς ἤρθασιν οἱ ρήγισσες στοῦ δουλευτῆ τὸ σπίτι.
δὲν ξέβρει ἵνα παρτάξῃ τῆς Ἀρετῆς νὰ δώσῃ,
ποῦ νὰ τὴν πάγῃ γιὰ νὰ δῆ, νὰ παραξέφαντάσῃ.
Εἶχε περβόλι ὄρεχτικὸ μὲ δέντηρ μωρισμένα,
σὰν κείνον ὁμορφότερο δὲν ἦτον ἄλλον ἓνα.
στὸ περιβόλι πᾶσινε, τὴ χέρα τῆς ἐκράτει
καὶ πᾶναι ἀνθοῦς καὶ ραίνει τῇ, ρόδα καὶ περιχᾶ τῇ.
κι ὀποῦ τὸν ὁμορφο δεντρον, ἐστέκαν κ' ἐθωροῦσα,
ὄλα τὰ μωριστέγετο κ' ἐπαίνα ἡ Ἀρετοῦσα.
ἦσανε μὲ λογαριασμὸ καὶ μέτρος σοθεμένα.
καὶ μὲ μεγάλη ιστορία καὶ τέχνη φυτεμένα.
Στὴν τέλειωσι τοῦ περβολιοῦ εὐρίσκειτο κτισμένη
μιὰ κατοικία μὲ μαστοριά μεγάλη καμωμένη.
Τοῦτῃ ἦτον τοῦ Ρωτόκριτου καὶ χῶρια τὴν ἐκράτει
μὲ στολισσες βασιλικὰς ὡς ρηγὸς παλάτι.
ἐκεῖ ἴγραφε, ἐκεῖ διάβαζε, τὴ νύκτα ἐκεῖ ἐκοιμῆτο,
ἐκεῖ τὰ πάθη μοναχὸς καὶ πόνους του ἐδηγᾶτο.

Ἡ μάνα του εἶχε τὸ κλειδί κ' εἶχε του κι ἄμοσμένα
 νὰ μὴν ἀφήσῃ ἐκεῖ νὰ μπῆ ποτὲ ἄνθρωπο κιανένα·
 καὶ τότες τὸ λησιμόνησε κ' ἠθέλησε ν' ἀνοίξῃ
 καὶ τοῦ σπιτιοῦ τὴν ὁμορφιά καὶ στὸλιστὴ νὰ δείξῃ.
 Ἐμπαινὺ μέσα καὶ θωροῦ τὴν κατοικιάν ἐκεῖνη
 κ' ἔλεξαν καὶ ὁμορφότερη δὲν ἦτο μὴδ' ἐγίνη·
 τὸ στολισμῶ, τὸ σόθεμα κι ὅ,τι ἦσαν ἐκεῖ μέσα
 ὅλα τὰ μυριορέγγοντα, περίσσα τῶς ἀρέσα·
 μ' ἀπ' ὅλες πλάι τὰ ρέγετο τοῦτα ὅλα ἡ Ἀρετούσα,
 παρηγοριά κι ἀλάφρωσι τὰ μέλη τῆ ἐγροικοῦσα·
 καὶ μέσα ποὺ τὰ ζόμπλωνε κι ὅπου τὰ συχνοθώρει,
 καὶ πορτοπούλα ἀπόχωστην ἐξάνοιξεν ἡ κόρη,
 μὲ ἕνα κλειδίον ἐκρέμουντο μ' ἕνα χρυσὸ βασιτάγι
 ἐκεῖ κοντὰ στὴν ἀνοίξῃ τῆ πόρτας, στὸ ἄνα πλάγι.
 1410
 1415
 1420
 Τοῦτη ἦτο τοῦ Ρωτόκριτου ἡ ἀκριβοκάμερά του
 ποὺ ἔμπαυε μόνιος μοναχὸς κ' ἤγραφε τὰ κουρφα τοῦ
 σκριτόριο εἶχε ὀλόγγυρο, καδέγλα χροουσομένη,
 καλαμαρθῆκη πλουμιστὴ καὶ μαργαριταρένη·
 1425
 αὐτὰ ἴσα μὲς στὴν κάμερα μόνο καὶ τὰ χαρτιά του,
 ποὺ ἔγραφε κ' ἐσγουράφιζε τὰ παραδάριματά του.
 Ἡ Ἀρετούσα τὸ κλειδί πιάνει ζιμιὸ κι ἀνοίγει·
 σ' κείνο τὸν τόπον ἦκαμε πολλὰ ὁμορφο κυνήγι·
 1430
 ἐμπήκε μέσα μοναχὴ καὶ τοῦ ἀρμαριοῦ σιμώνει,
 τὴν πρόστην ἀνοίξῃ θωρεῖ, πιτήδετα ἀνασηκώνει
 κ' ἤλαχεν εἰς τὴ χέρα τῆς, πρῶτο χαρτί ποὺ πιάσε,
 πρῶμα ποὺ τὴν ἐξέλισε κι ὄλο τὸ νοῦ τῆ ἐγάσε:
 1435
 ὅ,τι τραγοῦδια καθ' ἀργὰ ἦκουγε τοῦ ἐρωτάρη
 ὅλα γραμμένα τὰ βρηκεν ὡς ἦνοιξε τ' ἀρμάρι.
 Σπουδαχτικὰ τὰ διάβασε καὶ πάλι ἐκεῖ τ' ἀφήνει,
 βγαίνει ὀξω, δείχνει πῶς πονεῖ κι ἀποκοιμᾶ στὴν κλίνη·
 1440
 ἐξήτηξε νὰ κοιμηθῆ λίγο τὴν ὥρα κείνη,
 γιὰ νὰ περάσῃ ὁ πόνος τῆς μὴν πὰ νὰ τῆς πληθύνῃ.
 Ὅλες ἀπ' ὄξω τῆ βγαλε καὶ τὴ Φροσύνη μόνο
 μέσά θελε γιὰ συντροφιά, νὰ τῆ βοηθῆ στὸν πόνο.
 Δείχνει τῆ κ' ἐμαντάλωσε κι ἀπόκεις τῆνε κρᾶζει,
 λέγει τῆς πῶς οὐδὲ κακὸ οὐδὲ πόνος τὴν πειράζει,

μ' ἔς τσ' ἀκλουθᾷ καὶ θέλει δεῖ πρῶμα ποὺ δὲν τ' ὀλπίζει
 καὶ μὲ θεμέλιο σήμερον ὁ πόνος τῆς ἀργίζει.
 1445
 ἈΡΕ. «Ἀκλουθα, νένα, σιγανὰ καὶ μίλειε ἀγλία-φγάλια
 καὶ σήμερο ἐπακοδοτήκα καὶ τὸσα παρακάλλια».
 ΠΟΙ. Παίρνει τῆνε καὶ τὸ ζιμιὸ στὴν κάμεραν ἐμπαινὺ
 ὅπου ἴσα ἐκεῖνα τὰ χαρτιά τοῦ νιοῦ τοῦ δοξέμενου
 καὶ πιάνει καὶ διαβάζει τα κ' ἐγροίκα τα ἡ Φροσύνη
 καὶ σαῖττά εἰς τὴν καρδιά τῆ ῥθε τὴν ὥρα κείνη·
 1450
 μέσα τῆ λέγει ὁ λογισιμῶς: «Τὴν κόρη ὅσα προδώσα
 εἰρίσκουντα πολλὰ μακρὰ μὰ ἴδ' ἀκοντὰ ἐσιμῶσα».
 Ἡ Ἀρετὴ ὡς ἐδιάβασε τοῦ πόθου τὰ γραμμένα,
 ἈΡΕ. μιλεῖ μὲ τσ' ἀναστεναμούς: «Ἴντα μοῦ λέγεις, νένα;
 1455
 Ἐκείνον ὅπου ἐγύρευενα κι οὐδ' ἤρρισκα ποτέ μου
 ἀφνίδια κι ἀνεπόλιστα σήμερον ἤλαχέ μου
 καὶ τὰ τραγοῦδια κ' οἱ σκοποὶ καὶ τῆς ἀντρεῖς ἡ χάρη
 εἰν' ἐκείνου ὅπου μέλλεται γυναικα νὰ μὲ πάρῃ.
 Οἱ λογισιμοὶ ἐλαφρόνασι κ' ἤπαυε ἡ παιδομὴ μου,
 1460
 ὅπου μοῦ φαίνοντο ὡς ἐδᾷ πῶς ζωντανὴ δὲν ἦμου».
 Ἡ νένα τότες κλαίγοντας λέγει στὴν Ἀρετούσα:
 ΦΡΟ. «Ἴντὰ ναι τοῦτα τ' ἄφανα τ' ἀφτιά μου ποὺ σ' ἀκοῦσα;
 1465
 Γιατὶ ἤρρες γράμμα καὶ χαρτιά καὶ λόγια τῆς ἀγάπης
 ζιμιὸ σ' ἐπήρην ἡ χαρὰ καὶ τῶσα ἐπαρατρᾶπης;
 Στυμᾶθιο πρῶτα σοῦ ζητῶ, κερά καὶ θυγατέρα,
 ὡσὰν ἀφορμαρὰ μιλεῖς ἐτούτη τὴν ἡμέρα.
 Ἴντα μεγάλον ἦτονε ἀν ἤρρες εἰς τ' ἀρμάρι
 1470
 τραγοῦδια κι ὁ Ρωτόκριτος κατέχει καὶ ριμάρει;
 Γῆ καὶ ποθὲς τὰ γροίκτησε κι αὐτὸς ὡσὰν κ' ἐσένα
 κι ἀρέσασί του κ' ἐκείνου κ' ἔχει τα ἐπὰ γραμμένα
 κι ὡσὰν τὰ ρέχτηρες κ' ἐσὺ, τὰ ρέχτηρε κ' ἐτούτος·
 μὰ ἀνάθεμα τὸ διάφορο, τῶν τραγοῦδιῶν τὸ πλοῦτος!
 Καὶ πόσοι κακορίζικοι, πόσοι φτωχοὶ ψωριάροι
 τοῦ τραγοῦδοῦ ἔχου μάθησι καὶ τοῦ σκοποῦ ἔχου χάρη;
 Λογίζεις κι ὁ Ρωτόκριτος τὰ καμειν ὀγιά σένα;
 Ὡσὰ θωρῶ, πλιὸ δὲ γροικᾷς λογαριασιμῶ κανένα.
 Καὶ πότες ὁ Ρωτόκριτος ἦρθε νὰ δῆ τὸ ρίγη,
 Μόνον ἀργὰ καὶ πάρωρα καὶ νὰ σταθῆ καὶ λίγα.

Και τότε ἐστράφη νὰ σὲ δῆ και νὰ σ' ἀναντρανίσῃ
γῆ πόδες ἀποκότῃσε λόγο νὰ σοῦ μιλήσῃ;
1480 Ἔνας, παῖδι μου, ὅπ' ἀγαπᾷ ὀλημερνὴς συγχινᾷζει
καὶ νὰ θωρή ταχιά κι ἀργὰ τὴν κόρη δὲ σκολάζει.
κ' ἐτόδτος μέρες και καιροὺς εἶναι ποὺ δὲν ἐφάνη:
ἄλλες δουλειὲς γυρνῶγει αὐτός, κερά μου, κι ἄλλα κάνει.
1485 Βάλει ἐκεῖ πού βρες τὰ χαρτιά κι αὐτὸ τὸ ξένο πρᾶμα:
μὴ θές νὰ δείξης κάμωμα ὅπ' ἄλλες δὲν ἐκάμωα».

ΠΟΙ. Ἡ Ἀρετούσα δὲ μιλεῖ, μὰ ἐγύρευε στ' ἀρμάρι,
γιὰ νὰ βρῆ κι ἄλλο τίβοτσι τσ' ἀγάπης, νὰ τὸ πάρῃ
κ' εἰς τ' ἀρμαριού τὴν ἀνοιξὴ τῆ δεύτερην εὐρίσκει
1490 πρᾶμ' ἀκριβὸ πού τσῆ πεμην ὁ Ἐρωτας κανίσκι:

σγουραφιστὴ ἠύρηκεν ἐκεῖ κ' εἶδε τὴ στὸρησὴ τσῆ,
πρᾶμὰ ἴtone ποὺ ἐπλήθονε πολλὰ τὴν παιδαμὴ τσῆ.
Ἦτον ἐκείνη ἢ σγουραφιά μὲ μαστοριά μεγάλη,
ὅπου δὲν ἐξεχώριζες τὴ μιὰν ἀπὸ τὴν ἄλλη:
1495 μὲ τὸση πιδεξότητα τὴν εἶχε καμωμένη,

ὅπου ἴδια σὰ τὴ ζῶντανῆν ἦτο ἡ σγουραφισμένη.
ἐφαίνετό σου και γελᾷ κ' ἦθελε νὰ μιλήσῃ
κ' ἡ τέχνη σ' ἔτοιο κάμωμα ἐνίκησε τὴ φύση.
Κιανεὶς δὲν τὴν ἐκάτεχε τὴ σγουραφίαν ἐκείνη,
1500 γιὰτ' ἀπὸ τοῦ Ρωτόκριτου τὰ ἴδια χέρια ἐγίνη.
κι οὐδὲ στὸν τόπο πού ἴtone ἀνθρωπος δὲν ἐμπήκε
στ' ἴδιον γιὰ νὰ στραφῆ νὰ δῆ κιανένα δὲν ἀφήκε.

Σ' ἴδιον πανὶν ἢ σγουραφιά ἦtone καμωμένη,
στὴν ἀνοιξὴ τῆ δεύτερη τὴν εἶχε φυλαμμένη,
1505 κι ὡς τὸ πιασε στὴ χέρα τῆς, ζιμὸ τὸ ζευλίσσει
κ' ἐφάνιστὴ τσῆ κ' ἦστραψε ἢ Ἀγατολὴ κ' ἡ Δύση
καὶ μὲς στὰ μάτια τσῆ ἴδοκε φωτιά κι ἀστροπελέκι.
καὶ ὡς αὐτοῦθι κι ὡσὰν τυφλὴ κι ὡσὰν τὸ λίθο στέκει.
Ἔτσι καμποῦο καρτερεῖ κι ἀπόκει ἀναντρανίσει,
1510 τὴν πρόσωπῆ τσῆ σπλαγχνικά στὴ νένα τσῆ γυρίζει.

ΑΡΕ. Λέγει τσῆ: «Νένα, ἴνε ἄλλο πλιὸ σημάδι θε νὰ δοῦμε;
Σφαλτὰ ἐπροπάτου και τυφλά, μὰ ἐδὰ κατέχω πού μαι:
τὰ κρύβουνα ἐφανήκανε, τὰ γύρευα εὐρεθῆκα»
κ' εἰς παῖδα μεγαλότερη κ' εἰς ἐγνοια νιὰν ἐμπήκα:

τὸ πρᾶμα ἐβεβαίωθῃκε, καλὸ θεμέλιον ἐχῶ,
1515 ἐκείνος ὅπου μ' ἀγαπᾷ, ποῖος εἶναι τὸ κατέχω.

Εἰς τὰ τραγούδια μου βρισκες λογαριασμοῦ κιανένα,
μὰ σ' τοῦτο ποὺ θωρεῖς ἐδὰ, ἴνα μου βρίσκεις, νένα;
ἴνα ἀφορμὴ τὸν ἦφενεν ἐμὲ νὰ σγουραφίσῃ
1520 κ' ἴνα ἴ κ' ἐφύλαγέ με ἐπὰ, δίχως νὰ μ' ἀγαπήσῃ;
Φροσάνη μου, Φροσάνη μου, ἄφισ τὰ παραμύθια:
σὰν τὴ γυρορίζεις, πέ τῆνε σήμερο τὴν ἀλήθεια:
αὐτόνος θε νὰ χάνεται στὸν πόθον διὰ μένα,

τὰ εἶδα τὸ φανερώνουσι και τὰ ἴχω γροικημένα.
1525 Θωρεῖς μὲ πόση μαστοριά και τέχνην ἦκαμὲ με:
πιάσ' ζόμπλιασε τὴ σγουραφιά κι ἀπόκει στράφου δέ με,
καὶ δὲ θες εὐρῆς διαφορὰν ἀπὸ τὴ μιὰ ὡς τὴν ἄλλη.

λόγιασε τέχνην κι ἀρετὴ και μαστοριά μεγάλη.
πέ μου ποιά χάρη βρίσκεται και νὰ μὴδὲν τὴν ἐχῆ,
1530 ποῖος ἄλλος ἐγεννήθηκε νὰ ξεῦρη τὰ κατέχει.»

ΠΟΙ. Πῆνανε φυλάσσει τὸ ζιμὸ τὴ σγουραφίαν ἐκείνη
και τὰ χαρτιά τῶν τραγυδιῶ (κλέφτρα τοῦ πόθου ἐγίνη)
κ' ἐπάψασιν οἱ λογισμοὶ οἱ πρῶτοι κ' ἦρθαν ἄλλοι
θεμελιωμένοι πλιὰ βεθιά και πλιότερα μεγάλιοι.

1535 Σὰν ὁ τυφλὸς ὅπου ποτὲ στράτα καλὴ δὲ βρίσκει,
ἐκοντάφτει, πεδοκλώνεται και πέφτει και βαρίσκει,
ἀγανακτᾷ στὴ ζήση του, τὸ θάνατό του κρᾶζει,
βαραινέει πρὸς τὸ ριζικὸν ὅπου τὸνε πειράζει,
και πάντα ἀναζητᾷ τὸ φῶς, βαριέται τὸ σκοτιδί,

1540 γιὰτ' ἢ τυφλάγρα βάσανα και πείραζες τοῦ δίδει,
κι ἀξάφνου ὄντε σὲ πλιὰ κακὴ στράτᾶ ἴνα περδεμένος,
πάρουσι φῶς τὰ μάτια του, ξετυφλωθῆ ὁ καμμένος,
πασύχαρος, καλόκαρδος κ' ἐλευτέρος γυρίζει
τοῦ ἴλιου νὰ δόσῃ εὐχαριστιά, γιὰτ' ἰτὸ φῶς γυρορίζει,
1545 ἔτσι κι αὐτεῖν τὸ πᾶθος τότες τὴν ἄρα κείνη,

τυφλὴ ἦtone κι ὀλότυφλῃ κ' ἐδὰ μὲ φῶς ἐγίνη.
Τυφλά ἐπροπάταε στὴ φυλιά, τυφλὴ ἦtone στὰ πάθη,
τυφλά ἐπροπάταε νὰ βρῆ τὸν ἀγαπᾷ, νὰ μάθῃ
τὰ μάτια τσῆ ἐξεφέξασι, τὴ συννεφίαν ἐδιώξᾳ
1550 και τὴν τυφλάγρα ἀφήκασι, τὸ σκότος ἐζύγῳξᾳ.

- καὶ κατὰ πῶς ἐθέκασιν, ἐδέεται ἐσηκωθῆκα.
 κι ὁ γαῖς κι ὁ ἄλλος στὴν καρδιάν ἕνα καπιὸν ἐγροίκα.
 Ἐκείνη ἡ μέρα νὰ διαβῆ τῶς φαίνετο κ' ἐγίνην
 χρόνος, κ' ἡ ἔγνοια τῆς φιλαῖς ὀλημερνῆς τσι κρίνει·
 655 μὲ πεθυμιά ἐνιμένασι τσῆ νύκτας τὸ σκοτιδί.
 κ' ἡ μέρα πάντα βάσανο και πειραξῆ τῶς δίδει.
 Ἦρθε τὸ σκότος κ' ἦρε τους, τὴν ὥρα τους κατέχου·
 πᾶσι στὸν τόπον τὸς κ' οἱ δῶδ, χαρὰ μεγάλην ἔχου.
 Ξανακινῶν τὰ πάθη τὸς και τότες ἡ Ἄρετούσα
 660 πλιά λεύτερα και σπλαχνικά τὰ χεῖλη τσι ἐμιλοῦσα·
 ἤρχισε κ' ἐφανέρωνε τοῦ Ρώκριτου, νὰ μάθη
 ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς παραμικρὸ ἀπ' τὰ πάθη.
 Νύκτες πολλές τσι πόνους τὸς στὸ παραθύρι λέει
 κι ὠρες γελῶν, ὠρες μιλοῦν κι ὠρες σωπώντας κλαῖσι.
 665 Ἐἶχαν τῆ νύκτα λαμπυρή, κ' ἡμέρα στὸ σκοτιδί,
 τὸ παραθύρι μοναχὰς παρηγοριά τῶς δίδει·
 ὀληνυκτῆς ὅπου μιλοῦν τοὺς πόνους ἕναν ἕνα,
 τῶς φαίνεται και τὸ οὐρανοὺς ἐνοίγασι κ' ἐμπαίνα·
 670 και τὴν ἡμέρα, ὅπου τὸ φῶς τὰ θέλου δυσκολοῦγει,
 τῶς φαίνεται κι ὁ θάνατος κι ὁ Χάρος τοὺς γυραῦγει.
 Ἄλληλως συμβουλεύουσι νὰ μὴν πολυσιμῶνι
 τοῦ παλατιοῦ ὁ Ρωτόκριτος και τὰ κουρφα νὰ χῶνι
 κ' ἡ νύκτα μόνο τσ' ἦσωνε τὸν πόθο νὰ μιλοῦσι
 675 κι ἀφτιά νὰ μὴν τῶσε γροικῶ, μάτια νὰ μὴν τοὺς δοῦσι,
 μὴν πᾶ νὰ φανερώσουσι τὰ ναι βαθιά χωσμένα
 και ξαγριέψουν τὸ ζιμιὸ πράματα μερωμένα.
 Ἐδέεται ἐτέρναν ὁ καιρὸς κι ὄντε θαρροῦ πὼς γαίτιου,
 οἱ πόνοι τὸς διπλώνουσι, τὰ πάθη τὸς πληθαίνου.
 Μιά νύκταν ὁ Ρωτόκριτος θέλει νὰ ξεδειλιάσῃ
 680 κ' ἐξήγηξε τῆς Ἄρετῆς τὸ χέρι τῆς νὰ πιάσῃ.
 Ἄρει του: «Πλιὸ σου μὴν τὸ πῆς και μὴν τὸ δευτερώσῃς
 και μὴ ζητήσῃς, μὴ βαλθῆς στὸ χέρι μου ν' ἀπλώσῃς·
 685 σὲ χέρι γῆ σὲ μάγουλο ποτὲ δὲ θὲς μοῦ γγίξει,
 ὥστε νὰ φέρουν οἱ καιροὶ γλυκὺς καιρὸς ν' ἀνοίξῃ,
 νὰ τὸ θελήσῃ ἡ Μοῖρα μου κι ὁ κύρης νὰ τ' ὀρίσῃ,
 ἄλλωτὸς ποτὲ δὲν τὸ θαρῆς, ὁ κόσμος κι ἂ βουλήσῃ.

- Τὰ ἄλεγε, τ' ἀνεθίβανε, κάθ' ἕνας πὸν διαβάζει
 615 κι ὅπου ἔκουσε κι ὅπου ἔκαμε, μπορεῖ νὰ τὰ λογιάζῃ·
 δὲ θε νὰ χάνω τὸν καιρὸ κι ἄγνωστο νὰ μὲ πῆτε,
 νὰ λέγω ἐκείνο π' ὄλοι σας μὲ τὴν καρδιά θαρῆτε.
 620 Ὡς τὴν αὐγὴ τσι πόνους τοῦ ὁ Ρώκριτος ἐμίλειε,
 τὸ παραθύρι σπλαχνικά ἀντὶς ἐκείνη ἐφίλειε,
 μὰ ἡ Ἄρετούσα σπλαχνικά τὰ τσῆ ἄλεγε ἀφουκράτο
 και μόνον ἀναστενάξε, μὰ δὲν ἀπλογᾶτο.
 625 Ἄρει Ἦτονε πρόση ἡ Ἄρετῆ πὸν λέγει: «Ἐημερώνει
 κι ἄμε νὰ πηαίνης, μίσεψε, τοῦτο γιὰ δὲ σὲ σῶνει.
 Πιάλι αὐριο ἀργά ἀνιμένω σε σ' τοῦτο τὸν ἴδιο τόπο,
 630 κουρφα, νὰ μὴ μᾶς δοῦ ποτὲ μάτια ἀλλανθῶν ἀνθρώπω
 και μόνον μὲ τὴν ἐμιλιά νὰ λέγω, νὰ μοῦ λέγῃς,
 ἀμ' ἄλλο τίβοσι ἀπὸ μὲ κάμε νὰ μὴ γυραῦγῃς».
 ΠΟΙ. Ἄποχαρπεισιτήκασι κ' οἱ δῶδ τὴν ὥρα ἐκείνη
 635 και μὲ τοὺς ἀναστεναμοὺς κλάθημα κουρφὸν ἐγίνην.
 Ἐμίσεψε ὁ Ρωτόκριτος κ' ἡ Ἄρετῆ ἀνεβαίνει
 στὴν κάμερά τσῆ κ' ἦρθηκε τὴ νένα πρικαιμένη·
 τυφλή, βουβή κι ὀλόκουφῃ σοῦ φαίνετο πὼς ἦτο
 640 και τσ' Ἄρετούσας δὲ μιλεῖ, τὸ τέλος τσῆ θαρῆε το,
 μόνον κουνεῖ τὴν κεφαλή, κλαίγει κι ἀναστενάξει,
 σὰ φρόνιμη και τὸν ἰδῶ τέλος κακὸ λογιάζει.
 Ἦθεκε γιὰ νὰ κοιμηθῆ δαμάκι ἡ Ἄρετούσα
 645 κ' ἐφανιετὸ τσῆ τ' ἄκουσε πὸς τσ' ἐξανμιλοῦσα:
 Λόγιασε, ξαναλόγιασε, δὲ τα και καλοδέ τα,
 τὰ τσῆ πεν ὁ Ρωτόκριτος, ὄντεν ἀποχαρῆτα,
 και κάθε λόγο, μέσα τῆς ἐξομπλιάξε κ' ἐθῶρει
 650 κ' ἔπνο ποτὲ στὰ μάτια τσῆ δὲν ἦβαλεν ἡ κόρη.
 Σ' τοῦτῃ τὴν παῖδαν ἦτονε κι ὁ Ρώκριτος ὁ ἀζάπης,
 θυμάντας τα συχνιά συχνιά τὰ λόγια τῆς ἀνάπης,
 και ὅ,τι κι ἀν τοῦ πε ἡ Ἄρετῆ χίλιες φορὲς λογιάζει
 655 και κάθε λόγο διαμετρά πὼς πάγει, πὼς ταιριάζει.
 Ἄν εἶν' κ' ἡ Ἄρετῆ ἀγρυπνᾷ, και τοῦτος δὲν κοιμάται·
 660 κι ὁ γαῖς κι ὁ ἄλλος σ' μιὰ βουλή κι ἀνάγκη τυραννᾶται.
 Ἦρθεν ἡ μέρα ἡ λαμπυρῆ κ' οἱ ἄλλοι ὄλοι ἐξυπνήσα,
 μὰ αὐτεῖνοι οἱ δῶδ τὰ μάτια τὸς ποτὲ δὲν τὰ καμνῶσα

- Σώνει σε έτοδο μοναχάς, λέγω σου, να κατέχης:
 'Εσύ θέ να 'σαι ό άντρας μου κ' έγνοια κι αμιά μὴν ἔχης'
 κι ό κόσμος άν ξαναγενή, άλλο δέν κάνω ταίρι,
 690 μόνον δεσέ, Ρωτόκριτε, κι άφς το γιά δά, τό χέρι.
 Κι ό κύρης σου τὴν προξενιά κάμε νά τὴ μιλήση
 τοῦ ρήγα, καί μέ τόν καιρόν όλπίζω νά νικήση,
 γιατί πολλά τόν άγαπά κι όρέγεται κ' έσένα.
 695 τοὶ γάρες σου πολλές φορές έμίλειε μετά μένα.
 Τὴν προξενιά σάν τοῦ τὴν πῆ, λογιάζω νά τ' άρέση,
 γιατί ἤκουσά του άπό καρδιάς πολλά νά σε παινέση'
 όρέγεται τοὶ γάρες σου καί τά δμορφά σου κάλλη,
 κ' εἰς τό παλάτι δντε σε δῆ, παίρνει χαρά μεγάλη.
 700 Λοιπό προθύμισε κ' έσύ και τοῦ κυροῦ σου πέ το
 κι άν τοῦ μιλήση, γίνεται ό γάμος, κάτεχέ το».
 ΠΟΙ. 'Ετοιας λογῆς ἡ πεθυμιά κι ό πόθος τοῦς πειράζει,
 πού τ' άστρο μάτρο λέσινε, τό δροσερό πῶς βράζει.
 705 άπό ένα δουλευτή μικρό σέ μιá κερά μεγάλη,
 μά λογαριάζουν προξενιά τοῦ άφέντη νά μηνύσου,
 νά πά νά ξάγουν τὴ φωτιά τοῦ πάσκουσι νά σβήσου.
 'Η 'Αρετούσα τό κινά κι ό Ρόκριτος τό πιάνει
 καί τοῦ κυροῦ του νά τό πῆ, στό λογισμό του βάνει.
 710 Τοῦτον έδδθη σ' άλλους μας; ό,τι κι άν πεθυμῶμε,
 μ' άλλον όπου ναι δύσκολον, εύκολο τό κρατοῦμε
 κ' εύκολα τό πιστεύομε κείνο πού μῆς άρέσει
 καί κάθε εἰς σ' τοῦτο μπορεί νά σφάλῃ καί νά φταίση.
 Κατέχει τα κι ό φίλος του τὴ νύκταν ό,τι εκάνα.
 715 κ' εἰσε μεγάλο λογισμόν έτοῦτα τόν ββάνα.
 θωρεῖ τό πρῶμα κ' εἶναι όμπρός και βάρος εξαιμόναι,
 νά δυσκολέγη δέ μπορεί, δέ δύναται οὔδε σῶναι
 καί μέρα νύκτα ελόγησε τό τέλος τοῦ πραιμάτου
 'Εββλήθηκε ό Ρωτόκριτος κι ό πόθος τόνε βιάζει
 720 καί τοῦ κυροῦ του νά τό πῆ ό γλήγορα λογιάζει
 ἡ προξενιά νά μιληθῆ, τό γάμο νά τελειώσου
 καί τά κρατούσανε κουρά νά τά ξεφανερώσου.

- Γυρνάει μύδο και καιρό και τόπο νά τοῦ σάζῃ,
 γιά νά μιλήση τοῦ κυροῦ εκείνα, τά λογιάζει'
 725 εύκολα εδρέθη ἡ άφορμή κ' ξεφανέρωσέ τα,
 κ' εκείνα όπου γέ πεθυμιά εἶπε κ' έμίλησέ τα.
 'Εστοντας νά τόνε θωρή ό κύρης του γνοιασμένο
 κι άδύναμο, πολλά χλωμό και καταγορημένο,
 δίχως φατί, δίχως πιστό και νά φουά στά κάλλη,
 730 εἶχ' έγνοιαν όγια λόγου του και παιδομή μεγάλη.
 ΠΕΖ. Λέγει του μιá άπό τοὶ πολλές: «Ρωτόκριτε παιδί μου,
 θωρώ σε πῶς άπόδωκες και στήν καρδιά πονεί μου.
 'Ἰντά ναι αὔτεῖνοι οἱ λογισμοὶ κ' ἴντα έγνοιες νά σ' εδρήκα
 735 και χολικεύεσαι συχνιά, πάντα θωρώ έχεις πρίκα;
 Πέ μου τό ά θές νά παντρένῃς, τό γάμο νά μιλήσω
 και νά σοῦ πάρω όποια κι ά θές, νά σε καλοκαρδίσω».
 ΠΟΙ. Σάν τ' άκουσε ό Ρωτόκριτος, δέ θέλει πλιό νά χῶση
 τά εκούρφευγε, μά μερτικό θε νά ξεφανερῶση.
 740 Βούθηα μου σά σοῦ θέλω παί, γῆ γλήγορα μέ χάνεις.
 'Ορέγομαι νά παντρευτώ μέ μιάν όπου μ' άρέσει
 κ' οἱ δμορφές τση στήν καρδιά συχνιά πολλά μέ καῖσι.
 Φρόνιμα πέ τὴν προξενιά σάν εἶσαι μαθημένος,
 745 νά μ' άναστέσης τό φτωχόν όπου μαι άποθαμένος».
 ΠΟΙ. 'Ο κύρης του νά τά γροικῆ, πολλά τό καμαρώνει,
 μά δέν ελόγησε ποτέ κ' εἶται νηλιά ξαμῶνει
 κι άπό καιρό ό φτωχός γονῆς ἤτον ἡ πεθυμιά του
 νά τόν παντρέψη, γιά νά δῆ χαρά στα γερατιά του,
 750 μά τοῦτον ό Ρωτόκριτος δέν ἤθελε ν' άκούση
 κι οὔδε ποτέ γιά παντρεῖαν ἤφηνε νά τοῦ ποῖσι
 κ' εἰδῆ ν' άκούση ό κύρης του πῶς τό πε μοναχός του
 εχάρη κι άναγάλλιασε στα έμίλησεν ό γιός του.
 ΠΕΖ. 'Απιογήθη σπλαχνικά, λέγει: «Ερωτόκριτέ μου,
 755 τοῦτο όπου μοῦ πῆς σήμερο χαρά πολλή ἤδωκέ μου'
 κείνο, πού πεθυμῶσανε τ' άφτιά νά σοῦ γροικῆσου,
 σήμερο μοῦ φανέρωσες, κ' εἶπες τὴν όρεξή σου'
 πέ μου σ' ποιό όρέγεσαι συμπερεῖό νά κάμω,
 νά ξετελειώσω τό ζιμιό τόν εδικό σου γάμο».